

buiten den neus en hij stelt de „état de mal ophtalmique” bij deze patiënten op één lijn met epilepsie, wat oorzaken en mechanisme betreft. De bij de operatie in den neus aangebrachte veranderingen zouden de uitwerking van den reflex geheel of gedeeltelijk opheffen.

De klinische feiten wekken onze bewondering en belangstelling, de theoretische beschouwingen laten ons wel wat onbevredigd.

J. BIJTEL.

De vorm van de snijtanden van den mensch. — TH. E. DE JONGE COHEN geeft in het *Zeitschr. f. Anat. und Entwickl. gesch.* (Bd. 78. 1926, bldz. 277—317) een overzicht over zijn onderzoekingen van het materiaal uit het museum van het Ontleedkundig laboratorium te Amsterdam. Behalve vele honderden boven- en onderkaken kon hij daar een zeer groot aantal losse tanden bestudeeren, n.l. 1586 binnenste en 2190 buitenste bovenste snijtanden, verder 3325 onderste snijtanden. Hij gaat bij zijn uiteenzettingen uit van de dimeertheorie van BOLK en onderscheidt dus aan elken snijtand een protomeer, dat de buitenvlakte en den met twee groefjes, dus drie knobbeltjes, voorzienen snijrand omvat en een deuteromeer, dat het tuberculum dentale bezit. Achtereenvolgens bespreekt hij den vorm dier beide onderdeelen en de progressieve en regressieve veranderingen, die eraan kunnen plaats hebben. Vermeerdering van het aantal knobbels van den snijrand komt vooral aan den middelsten bovensten tand voor en berust op het vermogen van elk der 3 knobbels van het protomeer om bijknobbels te vormen; vermindering van het aantal knobbels is het veelvuldigst aan den buitensten bovensten snijtand, waar de middelste knobbel vaak verdwijnt en dus slechts één groeve aan den snijrand aanwezig is. Deze laatste variatie is door BOLK als de schizogene variatie beschreven, daar de twee knobbels steeds grootere zelfstandigheid kunnen verkrijgen, zoodat verdubbeling van den lateralen bovensten snijtand ten slotte kan ontstaan. Het geschrift van DE JONGE COHEN is vooral ook belangrijk door het groote aantal buitengewoon fraaie afbeeldingen. Niet minder dan 56 photographische afbeeldingen, die bijna alle verscheidene tanden weergeven, komen erin voor. Reeds hierdoor is de bestudeering ervan aan ieder, die belang stelt in den vorm van de tanden, zeer aan te bevelen.

W. A. MIJSBERG.

Fasciolopsis Buskii. — De levensgeschiedenis van deze Trematode, die in China bij den mensch voorkomt in het bovenste deel van den dunnen darm, is door het onderzoek van BARLOW (*Americ. jrl. hyg. Monogr. Ser. No. 4, 1925*) geheel bekend geworden. Zij komt in vele opzichten met die van *Fasciola* overeen. De Miracidiën komen alleen in water uit en dringen in den tusschengastheer (de zoetwaterslakken *Planorbis schmackeri* en *Segmentina nitidellus*) binnen, waar zij de gewone ontwikkelingsstrappen: Sporocyste, moeder en dochterredië doorloopen. De Cercariën, die uit de laatste ontstaan, komen slechts vrij in het water om zich zoo spoedig mogelijk, vastgehecht aan zekere in het water gekweekte voedselplanten (*Trapa natans*, *Eleocharis tuberosus*) te encysteeren. De buitenwand der cyste is daarbij zeer breekbaar, de cyste geraakte

dus bij het kauwen op het plantendeel gemakkelijk los. De binnenwand daarentegen is zeer taai, wordt niet door maagsap, wel echter door darmsap aangetast. Dit maakt dus, dat de Cercarië pas in den darm uitkomt. Voedingsproeven op menschen leerden, dat na een besmettenden maaltijd volwassen trematoden na 92 dagen in den darm te vinden zijn. De tijdens deze proeven waargenomen verschijnselen: Oedemen aan den buik, afwisselende diarrhee en verstopping, worden aan vergiftige stoffen toegeschreven. Daar er naast den mensch geen andere hoofdgastheer is, in tegenstelling met andere trematoden (al is het varken te besmetten), meent BARLOW, dat, nu de geheele levensgeschiedenis bekend is, de tusschengastheeren teere gemakkelijk te dooden slakjes zijn en alle wormafdrijvende middelen ten dienste staan, de bestrijding niet op groote moeilijkheden kan stuiten.

SWELLENGREBEL.

Uitkomsten van de resectie bij maagkanker. — In de *Presse médicale* (27 Februari 1926) geeft HARTMANN de uitkomsten van de door hem met resectie behandelde gevallen van maagkanker. Van de honderd geopereerden bleven 35 vrij van recidief, van welk aantal er 7 minder dan drie jaar, de overige 28 van 3 tot 21 jaar na de operatie werden vervolgd. HARTMANN komt tot het besluit, dat door den vroegtijdigen ingreep 30 procent van de door hem geopereerde zieken genezen zijn, waarbij dient te worden opgemerkt, dat op deze honderd maagkankers slechts twee kankers van den maagisthmus voorkwamen. Alle resectiepraeparaten werden histologisch onderzocht, waarbij bleek, dat slechts 36 een uitbreiding van het gezwel in de richting van het duodenum vertoonden, nooit langer dan een tot twee cM.. In de richting van het lichaam van de maag woekert de nieuwvorming daarentegen veel sterker en wel vooral naar de kleine maagbocht. Na eenige beschouwingen van operatief-technischen aard, waarbij blijkt, dat HARTMANN bij voorkeur de resectiemethode volgens KOCHER volgt, gaat hij over tot de maag, wanneer de recidieven verschijnen. Van zijn honderd gevallen kon hij 46 recidieven vervolgen, waarvan er 17 in het eerste jaar, 18 in het tweede jaar, 5 in het derde jaar en 6 in het vierde jaar stierven, zoodat 90 procent der herhalingen binnen de twee jaren volgend op den ingreep overlijdt.

HARTMANN deelt niet de meening van PAUCHET (*Monde Médical*, bldz. 415), die gelooft, dat de afwezigheid van vrij zoutzuur het wel-slagen der operatie (zowel het directe als het verwijderde) zéér veel verkleint. Gevallen zonder vrij zoutzuur zouden volgens PAUCHET aan een operatiesterfte van 44 procent zijn blootgesteld, terwijl de recidieven eerder ontstaan dan bij niet-achylischen kanker. Bovenstaande gegevens zijn belangrijk voor den internist, daar zij een rol moeten spelen naast klinische en röntgenologische uitkomsten, om uit te maken of een geval van maagkanker nog voor een operatieven ingreep in aanmerking komt.

J. J. HALBERTSMA JR.

Councilmania lafleuri. — Eenige jaren geleden hebben KOFOID, SWEZY en KESSEL (*Univ. of California. Public. in Zoology*. 1923, XX, 431) een nieuwen menschenparasiet onder bovengenoem-